

РВЭЗЭ КОММУНИСТ

КОМСОМОЛЭЦ-ШАМЫЧЫМ ВКП(б) РАДАМЫШ ШУПШМО НЭРГЭН

ВКП(б)-ын вийанмаштыж да куммаштыжэ ленин комсомолын значеныжэ моткоч кугу. Партий шкэ радамжым куммаштыжэ рвэзэ-шамыч кокла гыч йа-шара. Кучедалмэ дэнэ нур-ла шкэ радамжым туш-ман да чуждо элемент-ла-мыч дэч эрыктэн, мэмнан партий пашазэ классышэ, комсомолышто, шуко тү-жэм дэнэ партийдымэ боль-шевик шамыч коклашэ коммунизм пашалан ушан-лэ кугу резервым муын да муеш.

Комсомолэц-шамыч ком-мунист партийын вурс гай радамшыжэ пураш по-нат. Партийын пурмаш-самырык партийдымэ боль-шевиклан кугу пайрэм.

Ленин—Сталин кугу пар-тийын воспитателмэ да ончен куммаштыжэ комсомол-партийын лийшыл полш-калышыжэ да тудын куат-лэ резервышэ. Партийын вуйлатышыжэ почэш, ВЛКСМ шкэвжын чумыр пашаж дэнэ пашазэ, кресан-ны дэн служышэ рвэзэ-шамыч кокла гыч, самырык интеллигенце гыч комму-низм пашалан мучашды-мын преданне йен-шамы-чым воспитатлаш обзэан. Комсомолын эн почотан да программнэ задачыжэ партийын политик шотыш-то тергэн налмэ да ком-мунизмын тушманжэ-ша-мыч вастарэш кучедалма-шэш шуаралтшэ эн сай комсомолэц-шамычым пу-маш эрзак ыльэ да лийын шога.

Партийын пурташ тү-налмэ нэргэн ВКП(б) Цен-тральнэ Комитэтын пунчал лукмыж дэч вара 19 ты-лэ эртэн. Тиде мартэ кужу жап годым партийын пур-тымэ огыл. Партийнэ доку-ментым тергыме да васт-талтымэ годым партий шкэ радамжым чуждый, туш-ман да пужлышэ элемент-шамыч дэч, түрлэ троек-тист дэн пурла шукшак—йапон-вэмыч шпион, дивер-сант дэн вредитель-шамыч дэч, нине партийын ондал-калэн пуршо-шамыч дэч эрыктэн.

ВКП(б) Центральнэ Ко-митэтын партийын пурташ тунгалмэ нэргэн пунчалжэ комсомол организаце-ша-мычым тарватышаш, ну-нын кажнэ комсомолэцым политик шотышто воспи-татлышаш вэрч тыршы-мыштым да мут кучымыш-тым нолталашаш ыльэ. Пар-тийнэ организаце-шамыч-лан комсомол пашашкэ ча-кэмман, комсомол активым сайын тунэмман, рвэзэ-ша-мыч коклашэ чын боль-шевик пропагандым орга-низоватлыман, комсомолым идэйне вооружатлыман да

тудын радамжэ гыч парти-йын налман ыльэ. Но чын-жым тыгэ лийын огыл. Шуко комсомол организа-це комсомолэц-шамычым партийын шупшмо дэч от-казатлат, рекомандаце пу-мо дэч коран шогат да ти-дын дэнэ сай йолташ-ша-мычлан партийын пура-шышт чараклат. Тыгэ ыш-тышэ шамыч комсомолын—партийын важнэ резервышэ улмын огыл умыло.

Комсомолышто партийын пураш куммаштыжэ рвэзэ-шамыч ВЛКСМ радамштыжэ комму-низмлан, Ленин-Сталин пар-тийлан преданне ончыл активист комсомолэц дэн комсомолка-шамыч түжэм дэнэ улт. Нунын ВКП(б) радамш пурташ рекоман-доватлаш лийэш. Политик шотышто тергэн налмэ да коммунизмын тушманжэ-шамыч вастарэш кучедал-машэш шуаралтшэ эн сай комсомолэц-шамычым пар-тийын шупшмо шотышто пашам вийанрак ышташ күлэш. Комсомолэц-шамы-чым ВКП(б) радамш шупшмо нэргэн партий Центральнэ Комитэтын пун-чалжэ—комсомол дэн пар-тийнэ организаце-шамычын паш ответствэнне паша программшыл.

Ленин—Сталин партий члэн лүм—эн почотан лүм! Партийын тушман, обыватель, случайнэ йен-шамыч пурмо дэч ара-лаш күлэш. Тиде—кажнэ партийнэ дэн комсомол ор-ганизациян, кажнэ комму-нист дэн комсомолэцын свя-щеннэ обязанностьшо да ре-волюционно долгшо.

Партийнэ пэнгыдэ ус-тавышым аралэн, партийын кажыным посна ойыркалы-машым строго шуктэн, пар-тийын пуртымашкэ куп-тылгын ончымын, кампа-нейшыным да шургымашым тиде мартэсылак решитель-нэ пытарыман. Комсомол комитет-шамыч рекоманда-цым чынак эн сай, политик шотышто куйн шупшо да Ленин—Сталин партийлан мучашдымын преданне ком-сомолэц-шамычлан гына пушашлык улт. Чынак келшышэ комсомолэц-ша-мычлан рекомандацым пуаш лүдмэ семынак, рекоман-дацым шоналтыдэ, формаль-нэ пумапат большевизм дэнэ ик пырчат ок келшэ.

Шуко түжэм комсомолэц-шамыч партийын пураш йамдэ улт. Нунын шоны-машышт—большевик партий радамштыжэ кучедалаш. Ком-сомолэц-шамыч тидым ши-жыт: Ленин—Сталин пар-тий члэн лиймэ дэч шэргэ да ответствэнне тунваштэ моло нимат укэ! („Правдан“ ончыл статьяж гыч).

Москва—Волга каналым ыштэн шуктымэ нэргэн

ССР Ушэм Калык Комиссар Советын да ВКП(б) Центральнэ Комитэтын пунчалмышт

Москва—Волга канал строителствэ началь-ник М. Д. Берман йолташын да Москва—Волга канал приниматлышэ правительствэннэ комисс-председатель С. З. Гинзбург йолташын докладыш-тым колыштмэк, ССР Ушэм Калык Комиссар Со-вет дэн ВКП(б) Центральнэ Комитет пунчалыт:

1. Москва—Волга канал приниматлышэ пра-вительствэннэ комиссын докладшым сайлан шот-лаш да каналым ыштэн пытарымылан, а каналым эксплуатациялан йамдэ улмылан шотлаш.

2. Пассажир дэн груз шупшыкташ Москва—Волга каналым 1937 ий 15 ийуль гыч почаш.

3. Правительствын заданыжым образцово шуктымылан Внутрэннэ Паша Калык Комисса-риатлан да Москва—Волга канал строителъ-ша-мыч чумыр коллективлан благодарностьюм увэр-тараш.

4. Москва—Волга канал строителъ-шамычым наградитлымэ нэргэн шкэ шонымашыжым пуаш Внутрэннэ Паша Калык Комиссар Иёзов йолташ-лан күшташ.

ССР Ушэм Калык Комиссар Совет председателъ—**В. МОЛОТОВ.**

ВКП(б) Центральнэ Комитет секретаръ—**И. СТАЛИН.**

1937 ий 4 ийуль.

Пашазэ-Кресаньык Йошкар армий командир-шамычлан Совет Ушэм гэрой лүмым пумо нэргэн

ССР Ушэм Центральнэ Исполнительнэ Комитэтын пунчалжэ

ССР Ушэм Центральнэ Исполнительнэ Комитет пун-чалэш:

Совет Ушэмын обороно куатшым пэнгыдэмдымэ шо-тышто Правительствын спе-циальнэ заданыжым об-разцово шуктымылан да ти-дэ пашаштэ героизмын он-чыктымылан Ленин ордэ-ным пуэн, Совет Ушэм гэ-рой лүмым пуаш:

1. Комбриг Виктор Стё-панович Хользуновлан.
2. Майор Гаврил Михай-лович Прокофьевлан.

3. Капитан Павел Алёк-сэйевич Цаплинлан.

4. Капитан Никифор Фёдорович Балановлан,

5. Лейтенант Георгий Ми-хайлович Склёзневлан.

6. Мл. командир Михаил Владимирович Юдинлан.

ССР Ушэм Центральнэ Исполнительнэ Комитет председателъ—

М. КАЛИНИН.

ССР Ушэм Центральнэ Исполнительнэ Комитет секретаръ—**И. АКУЛОВ.**

Лагэрыш кайыш

Азйал тунгалтыш шко-лын IV-шэ классыштэ ту-нэмшэ (Морко район) Ни-китин Васлий чыла пред-мет дэнат тунгалтыш шко-лым отличнэ тунэм пыта-рыш.

Кызыт райкомол Ники-тин Васлийым республи-пионёр лагэрыш — „Таи-рыш“ канаш колтыш.

Кудряшов И.

Школым ыштат

Нэмдэ йалэш (Торйал район) пелэ кыдалаш шко-лым ышташ тунгалмэ. Ти-дэ школышто 300 вара йоча-влак тунэмшаш улт. Школ 1938 ийлан ыштэн шуктышашлык.

Иванов Вэнья.

Футбол дэнэ модыч

2 ийульышто Параньгэ район сборно команде дэн Шернур район сборно ко-манде футбол дэнэ моды-ныт. Модмаштэ Шернур команде 3:2 шот дэнэ сә-нән.

Ф. Димитрийев.

ССР Ушэм ЦИК-ын IV-шэ сессийжэ почылтын

6 ийульышто Кремльнэ Кугу дворецш ССР Ушэм ЦИК-ын IV-шэ сессийжэ почылтын. Кугу совет ка-лыкын куммаштыж шуктэн, сессий совет сайлымэ за-конны—„Совет Социалист Республика Ушэм Верхов-но Советын сайлымэ нэр-гэн положенын“ проектшэ нэргэн канаша да тудым пэнгыдэмда.

Сессийнш то лшо ЦИК члэн-шамыч Сталин, Мо-лотов, Калинин, Каганов-вич, Ворошилов, Андрэйев, Микойан, Чубарь, Косиор, Жданов, Иёзов, Хрущёв, Яковлев, Лубченко йол-таш-шамычым кужын со-вым кырен валийнынт.

Сессийн М. И. Кали-нин йолташ кучынын он-чыл мутым ойлэн почын.

Ушэм Совет дэн Нацио-нальнэ Совет члэн-шамыч посна голосоватлэн сесс-ийн ончышаш паша ра-дамжам да регламентым ик йуэ дэнэ пэнгыдэмдат. Сес-сий тыгэ пунчалэш: поло-жэныш проект нэргэн до-кладым пырла заседаныш колышташ да тудын нэр-гэн посна—Ушэм Советын-тэ да Национальнэ Со-ветыншты—канашаш.

Варажым сово кырен вали-ймэ Я. А. Яковлев йол-таш „Совет Социалист Рес-публик Ушэм Верховно Со-ветын сайлымэ нэргэн по-ложэныш“ проект нэргэн до-кладым ыштыш.

8 ийульышто „Совет Со-циалист Республика Ушэм Верховно Советын сайлымэ нэргэн положэныш“ про-ект нэргэн доклад почэш посна заседатышэ Ушэм Совет дэн Национальнэ Советыншты канашымаш тү-гальн.

11 ийульышто Осоавиахимын лотэрэй модышыжо лийзш

11-12 ийуль кэчылаштэ Сталино олаш (Донбасс) Осоавиахимын ушэмысэ 11-шэ лотэрэйын чыла 34 разрядгэ модыш лийэш. Чылажэ 566.202 модыш ли-йэш, окса шот дэнэ 8 мил-лион 500 түжэм тэнгэаш модалтэш. Модышышто ку-гурак выигрыш автомаши-на-влак, мотоциклэ-влак, вэс кугыжанышыш путе-шествий, пианино, Совет Ушэм мучко путешествий, каныме пёртыш путевок-лан ситышэ окса да молат вэрэштшаш.

„Комсомольская правда“ гыч.

Комсомол организацылаштытэ отчот дэн сайлымаш

ОТЧОТ ДЭН САЙЛЫМЭ ПОГЫНЫМАШ АКТИВНЭ ЭРТЫШ

1—3 ийульшты Марий йал озавлык коммунист школ пеләнсэ комсомол организацын отчот дэн сайлыма погынымаш эртыш. Погынымаш активнэ да критик дән эртыш. Прәнийшты 54 возалтыш комсомол гыч 40 йәг кутырыш. Нуно чыланат комсомол комитет дән горкомолын комсомол организацын начар вуйлатән шогымыштым критиковатлышт, йа-тыр ситыдымашым тужвак луктыч.

Тәвә политик-воспитательнэ паша дән комсомол-лац-влакын революцион шижмашыштым нолтән шогымыштым налына. Комсомол комитет политик-воспитательнэ пашам күлеш сәмын шындын огыл. Йужо комсомол-лац влак политучобыш йамдылалтдә, концепт дач посна коштыныт. Тәвә Катъашәва, Гусев, молат шкә политик шинчы-машыштым нолташ начар тыршәнт. Садлан өлөмә-тарнә йодышланат вашмутым пуэн огыт керт. Комсомол комитет нунын политик шинчы-машыштым нолташ тыршән огыл.

Революционно шижмашат йагыр комсомол-лац-влакын лийн огыл. Тәвә Гусев, Гордәйев, Ипатов, Жилин, Васенин түрлө анти-партийнә мут-влакым ойл-ышт коштыныт.

Революцион шижмаш үлнө лиймә дәнәк комсомол организаця школышто калык тушман-влакым ужня кертн огыл. Вәт тидә школышто троцкист Короткин, буржуазнә националист Соловьев ку-жун түрлө тушман пашам ыштыл кийәнт. Нуно студент коклашкат шкә

влиянныштым колтәнт да йужо комсомол-лац-влакым шкә агентурыштылан шупшыш шогаш тыршәнт. Садланак Гусев, Майоров буржуазнә националист Соловьевым тужвак лукмо олмаш, аралән гына шогә-ныт. Садлан комсомол погынымаш Гусевым комсомол гыч лукто. Тәвә, адак Ипатов отчот дән сайлыма погынымаштә кө көм критиковатлән, мо нәргән погынымаштә ойлалтын тудо касак көлан лийн туд-лан ойлышт коштын. Отчот дән сайлыма погыны-маш Ипатовым комсомол гыч лукто. Ипатов тидә мартәт закрытә комсомол погынымашын пунчалжым эртак ойлышт коштын.

Комсомол комитет актив дәнә пашам шагал ыштән. Вәт олашты тидә организа-ця гыч 17 комсомол-лац про-пагандистлан да 16 комсо-мол-лац агитаторлая пашам ыштат. Комсомол комитет нунылан полишым пәш шагал пуэн. Нунын кузә па-ша ыштымыштым огәш пәлә.

Горкомолат комсомол ко-митетлан үшәнән, нунын коклашты нимогай пашам ыштән огыл. Актив погы-нымашым 1936—37 ийыштә улыжат 3 кана гына эрта-рымә.

Прәнийшты кутырышо-влак комсомол комитетын культур-массә паша дәнә начар вуйлатән шогымыш-жым чот критиковатлышт. Вәт 1937 ийыштә спекта-кель улыжат 3 кана гына шындалтын. Адак кружок влак пашам пәш начар ыштәнт. Комсомол-лац-влак-лан канымә кәчым нигуш-то, эртараш, йужо комсо-мол-лац-влак (Орехов) пив-

нойыш кошташ тунгалы-ныт. Комсомол комитет культурно канышым орга-низоватлаш тыршән огыл.

Войеннә-физкультур па-шат начар шындымә. Шу-ко комсомол-лац-влак воро-шиловский стрелок, ГТО значоклан нормым сдатлаш йамдылалтнәшт. Но комсо-мол комитет войеннә-физ-культур пашам сайәмдаш-манын пунчалым луктын да планым ыштыл гына эр-тарән.

Комсомол комитет ком-сомол-лац-влакын ончыктымо ситыдымаш-влакым тәрла-таш тыршән огыл. Тәвә кажнә комсомол погыны-маш Йастрәбов политкө-номий дәнә пәш начар ту-ныкта, йамдылалтдә кош-тәш, манын комсомол ко-митетлан пәш шуко кана ончыктыныт. Но комсомол комитет тидым тәрлаташ шонәнт огыл.

Горкомол тидә комсомол организацылан полишым пуэн шогән огыл, манын прәнийшты кутырышо-влак ончыктышт. Адак Орликов йолташ отчот дән сайлыма погынымаштә комсомол по-гынымашым сай эртараш полишым олмаш, админи-стрироватлаш пижын. Прә-нийшты кутырышо-влак, тидын нәргән кутырымо, манын чараш пижын да пунчал лукмо годым чыла комсомол-лац влак вәштарәш улыт гынат, шкә прәдло-жәныжым пунчалыш пур-таш тыршыш.

Комсомол погынымаш закрытә йуклымаш дәнә у комсомол комитетым сай-лыш да тудын дач чыла ситыдымаш-влакым пыта-раш тәрытылш.

П. В. Щербakov.

Погынымашым йамдылалтдә эртарәныт

Матародо кыдалаш школ пеләнсэ комсомол комитет-тыштә (Парәнгә район) отчот дән сайлымаш погы-нымашым 17 ийунышто эртараш ыльә. Тугә гы-нат, комсомол комитет сәк-ретарь Силин йолташ дән ВКП(б) райком гыч мийшә Васильев йолташ погыны-машлан нимонарат йамды-лалтын огытыл.

Погынымашлан пырдыж газетым луэтын огытыл. Погынымаш 12 шагатлан тунгалаш ыльә. Тугә гы-нат, 3 шагатлан гына по-гынен шуыныт. Тушыжат 60 процент вара гына ком-сомол-лац-влак толыныт.

Райкомол дач полшаш йодына

Чобык" колхоз пеләнсә тунгалтыш комсомол орга-низаця (Торйал район) па-шам пәш начар ышта. Ком-сомол-лац-влак коклашты ни-могай политик-воспитатель-нә паша ок ышталт. По-литучобо укә. Комсомол-лац влак аракам йуны да ху-лиганитлән гына коштыт.

Угыч пуртымо комсомо-лац-влаклан ВЛКСМ Рүдб комитетын III-шо пленум-пунчал-влакым ситышын умландарән огытыл. Тәвә "Йермучаш" колхоз гыч кызыт гына комсомол ра-дамыш пуртымо Чәгәйев Василь да моло влакат по-гынымашым толын огытыл. ВКП(б) райком гыч Васи-льев йолташ мо күлешым йамдылымә олмаш кәчә мучко ВЛКСМ Рүдб Коми-тетын инструкторжым кы-чал кийыш. Садлан погы-нымаштә большевик само-критик дән критик күлеш сәмын ыш лий.

Афанасьева.

Йужо комсомол-лац-влак та-дук нәрә члән взносым тун-гал огытыл, комсорг Са-довин шкат талуклан тун-гал огыл.

Райкомол дач мәннан ком-сомол организацын пәнгы-дәмдаш да полишым пуэн шогаш йодына.

Иванов Вәня.

Администратор гай комсоргым корандышт

Николайев йал совет пеләнсә тунгалтыш комсо-мол организацыштә (Ронго район) 9 комсомол-лац шот-лалтәш. Нуно чыланат по-литучобыш огыт кошт. Комсомол погынымаш пәш пуэн да йамдылалтдә эр-та. Самокритик укә. Комсо-молышто шогыдымо моло-дбж коклашты нимогай воспитательнә паша кол-талтын огыл.

Комсорг Азманов комсо-мол-лац-влак коклашты поли-тик-воспитательнә пашам ыштыма да политучобыш организоватлымә олмаш администрироватлән, выго-ворым пуәдән. Адак комсо-мол гыч луктам, манын комсомол-лац-влакым лүдык-тыл гына кийән.

Отчот дән сайлыма погы-нымаш Азмановым админ-стрироватлымәжлан ком-сорглан сайлыма кандидатур гыч корандыш. Ком-сорглан закрытә голосова-ннә дәнә активнә комсо-молка Музурова йолташым сайлышт.

Иванов С.

Комсомол гыч лукмо да ВЛКСМ члән дән кандидат-шамычлан сойузно взысканьым пумо нәргән пашам лончылымо порадкә нәргән

ВЛКСМ ЦК-н пунчалжә

ВЛКСМ ЦК ончыкта: шуко обком, крайком дән комсомолын нацреспублик ЦК-лашты комсомолыш пур-тымо дән комсомол гыч лукмо паша дәнә комисс-ша-мычын пашаштым йонгылыш организоватлымә.

Нунын пашаштышт тун ситыдымаш-шамыч тыгай улыт:

а) Комсомол гыч лукмо-шамычын рәшәнным обжа-ловатлымә түрлө порадкә укә.

Садлан шуко комсомол гыч лукмо-шамыч шкә йо-дышыштым райкомышто альз горкомышто ыштән шу-ктышаш олмаш, нунылан пудз вийгак обкомыш, крайко-мыш да ВЛКСМ ЦК-ш апәляцым пуат.

б) Комиссә могырым комсомол гыч лукмо-шамы-чын апәляцыштым лончылымо годым политик шотым, сойуз дән производство дисциплинә пудыртымым, йула шотышто титак ыштымым да молымат ик гай ончы-маш. Комиссә-влак апәляцз почзш йшарән расследо-ватлаш огәш күл гынат, түрлө справкә-шамычым йо-дыштыт. Тидын дәнә дәла шамычым кугун чумырат. А утларакшым политик характеран апәляцз почзш пәш сайын расследоватлаш күлеш гын, тыгай тәргымашым шуко годымжо огыт ыштә.

в) ВЛКСМ горком дән райком-влак комсомол-лац-шамычын титак ыштымым подвәрдитлымә шкә рәшә-ннышт дән материал-шамычым область, край да рәс-публик комиссыш колтымым кучән шогат.

г) Пона апәляцым расследоватлашлан комиссын пашашкыжә активым огыт шуш, а правило сәмын, апәляций лончылымо чыла пашам вәс паша гыч ута-рымз альз утарыдымз комиссын ик-кок чләнжылан пуат.

Нинә причин-влак дәнә комсомолыш пуртымо да комсомол гыч лукмо паша дәнә комиссылашты вәлокит да бюрократизм лийыт, комсомол гыч лукмо-влакын письмашлан эрәк вашмутым пуэн огыт шого.

Комсомолыш пуртымо да комсомол гыч лукмо па-ша дәнә комиссә-шамычын пашаштышт тыгай шот туд-лан лийәдән: обком, крайком да комсомолын нацреспубли-класә ЦК сәкретарь-шамыч нунын пашаштылан күлеш сәмын подшән огыт шого, воспитательнә пашан тидә күлешан участкыжым вуйлатымаш пашам буролашты да шкәныштын комитет сәкретариатышты комиссын про-токол-шамычым пәнгыдәмдымашкә гына шукат.

Тидым ончән, ВЛКСМ ЦК ВЛКСМ гыч лукмо альз сойузно взысканнә пумо нәргән пашам лончылымо ты-гай порадкым ышта:

1. Комсомол гыч лукмо дән сойузно взысканнә пу-мо нәргән йодыш-влакым ВЛКСМ комитетышты да тун-галтыш организацын общо комсомол погынымаштыжә ончыман. Йодыш ончымо годым титакым ыштышә ком-сомол-лац обзателнә лийман.

Комсомол гыч лукмо альз сойузно взысканнә пумо нәргән тунгалтыш организацын кажнә пунчалжә обзата-телнә ВЛКСМ райком буро дәнә пәнгыдәмдалтәш. Пун-чалым пәнгыдәмдымз годым сойузно отвәтствәнностым пумо йәнәт лийман, тид дач вара вәлз пунчал илы-шыш пура.

2. Лукмо альз взысканнә пумо нәргән райкомын (гор-райкомын) пунчалжә обком, крайком да комсомолын нацреспублик ЦК-ш обжаловатлалтын кертәш. Обком, крайком дән комсомолын нацреспублик ЦК-н пунчалжә дәнә огәш кәлшә гын, тудым ВЛКСМ ЦК-ш обжаловатлән кертәш.

3. Комсомол гыч лукмо альз сойузно взысканнә пумо нәргән пашам лончылаш тыгай срокым ышташ: комсомолын райкомлашты, горкомлашты тунгалтыш организаця-шамычын пунчалышт дач вара—1 тылзә, а комсомолыш пуртымо да ВЛКСМ гыч лукмо паша дәнә обком, крайком да комсомолын нацреспублик ЦК пә-ләнсә комиссылашты ВЛКСМ райком альз горком пун-чал умбач вуй шиймә нәргән пумо зайавләннә пурымо жап дач 2 тылзә утла ынжә шуйно.

4. Комсомолыш пуртымо дән комсомол гыч лукмо паша дәнә ВЛКСМ ЦК пәләнсә комиссә обком, крайком да комсомолын нацреспублик ЦК-н пунчалышт дач вара вәлз комсомол-лац-влакын апәляцыштым онча.

Апәляцз лончылымо срокым 2 тылзым ышташ.

Комиссә апәляцз пушын заочно ончаш кәлшымы-жә почзш вәлз тудын апәляцыжым заочно ончән кертәш.

5. ВЛКСМ ЦК пәләнсә комсомолыш пуртымо да комсомол гыч лукмо паша дәнә комиссышты ВЛКСМ ЦК Сәкретариатын пәрсональнә пәнгыдәмдымз следова-тәль-шамыч институтым ышташ.

Кажнә область край альз республикласә комсомол организацылашкә следоватәль-шамыч пәнгыдәмдалташ улыт.

Мучаш 3-шо могырышто

Комсомол гыч лукмо да ВЛКСМ члэн дэн кандидат-шамычлан сойузно взысканым пумо нэргэн пашам лончылымо порадкэ нэргэн

(М У Ч А Ш)

Следовательнын задачыжэ—кажнэ апэляцыым комиссын засэданыштыжэ лончылымо дэч ончыч сайын расследоватлаш.

Следователь-шамыч группыш комиссэ члэн - влак пэнгыздэмдалыт, нуно нинэ организацылаштэ дэлам ончышаш вэрч вуйын шогат.

6. Политик шот дэнэ комсомол гыч лукмо альэ сойузно взысканэ пумо нэргэн чыла пашам ончаш обком крайком да комсомолын нацреспублик ЦК пэлэн улшо комсомолыш пуртымо да комсомол гыч лукмо паша дэнэ комиссэ прэдседатэлылан пэрсональнэ пуалтэш. Тыгак комсомолыш пуртымо дэн комсомол гыч лукмо ВЛКСМ ЦК пэлэнэ комиссышат прэдседатэль умбак пыштатлэш.

7. Комсомолыш пуртымо да комсомол гыч лукмо дэнэ комиссын пашажым вуйлатымашым обком, крайком да комсомолын нацреспублик ЦК-н кокомшо сэкретарь-влакшэ умбак пышташ.

ВЛКСМ райком дэн горкомлаштэ Йошкар армийыш кайшэ комсомолэц-шамычым учот гыч сниматлымэ нэргэн

Шуко ВЛКСМ райком дэн горком-шамыч Йошкар армийыш кайшэ комсомолэц-влакын учот гыч сниматлаш да учот карточко-шамычым колташ йодмыштым йордымын ончат шогат. Йошкар армийыш кайшэ комсомолэц-шамычын йодмыштым шуктэн огыт шого.

Тыгэ ыштыме дэнэ шуко комсомолэц - шамыч ВЛКСМ радам гыч механический лектыт. Комсомолэц-влакын учот гыч сниматлымэ сөрийозно пашам обком, крайком да комсомолын нацреспублик ЦК шамыч шкат вүлэш сөмьин ончэн шогэн огытыл да нунын йодмыштлан вашмутым пуэн огытыл.

Тидым ончэн, ВЛКСМ ЦК лүмын пунчалым луктын.

ВЛКСМ ЦК чыла райком, горком сэкретарь-влак лан Йошкар армийыш кайшэ комсомолэц - шамычын йодмышт почэш нунын 3 кэчэ жапыште учот гыч сниматлэн, личнэ карточкыштым колташ вүштэн.

Тыгак ВЛКСМ ЦК тиде пунчалым ылышыш пуртэн шогымым строго тэргэн шогаш чыла обком, крайком, комсомолын нацреспублик ЦК-шамычлан пэнгыздын күштэн.

РККА радамш кайшэ комсомолэц - шамычым ВЛКСМ райкомлаштэ да горкомлаштэ учот гыч сниматлымэ нэргэн лукмо ВЛКСМ ЦК-н пунчалжым райком дэн горкомлаштэ шуктэн шогымым ревизионно комиссэ-шамыч тэргэн шогышаш улыт.

Паша нормым утыж дэнэ тэмэм

Мый 1930 ийым пэш сай, тачсэ гайак шарнэм. Шыжэ лавыраштэ Озёрко йалгыч Красногор чодра завод ФЗУ-шко тунэмаш толым. Тиде школышто, тунэмаш тунгалмэ почэш нэлэ ыльэ гынат мланна, чыла условий ыштыме дэнэ сай тунэм лектым. Тунэм пытарымэк, 1932 ийыште тиде заводешак бракерлан паша ышташ кодым.

Кок ий бракерлан паша ыштымэк, мыйым чодра пүчмб цэхыш смэнэ мастерлан шогалтышт. Ынде ныл ий лийэш смэнэ мастерлан пашам ыштэм, 52 йэным вуйлатэн шогэм.

Тиде ныл ий коклаштэ мыйым цэхыште пэш кугу вашталтыш лийын. Мыйын бригаде ончыч стаханов кэчыш ушнэн, вара стаханов декадыш, стаханов тылзыш, завод кбргыштө шөнтал вэр гыч ончыл вэрш лектэ. Кызыт стаханов бригадылан шотлалтэш. Паша нормым кажнэ кэчын 125 процент гыч 165 процент мартэ тэмэн шогэна.

Тиде стаханов метод дэнэ паша ыштымаштэ шуко у йэн, у мастер-влакын куштэн. Төвэ пөрням пилитымашкэ пуэдыш-влак Пиршунин дэн Пашков рамчыкын пылышкалышыжэ лийыныт. Рамчыклан полшышо-влак Иафаркин дэн Мальцев рамчык лийныт.

Мэ чыланат тэхеружо-кышто тунэмаш. Тиде тэхеружок мланна эша сай тэхникым палэн шогаш да пашам стахановла колтэн шогаш полша.

Мемнан паша ышташ условийат пэш сай. Ожыксо сөмьин мемнам ындырышэ, эксплотатор-влак укэ улыт.

Совет-власть мланна кугу правам пуэн. Мемнан дэнэ тунэмаш, канаш, пашам

Ышташ эрык. Мый пашадарым тылзылан 260 тэнг.

гэм налам. Кажнэ ийын канаш курортыш, канымэ пбрыш коштам. Төвэ тиде ийлаштэ Донбас курортыш, Ленинградш, Москваш экскурсийыш мийёнам. Адак шуко кана канымэ пбрышкат мийёнам.

Пашам сай ыштымемлан ынде чылажэ 11 кана пблбкленыт.

Мый Марий АССР XI-шэ Чрезвычайнэ сйэздын дэлегатшэ лийынам. Моло дэлегат-влак дэнэ пырля Марий АССР-ын пийалан, культурно да улан ылыш кондышо Конституцым пэнгыздэмдаш полшэнам.

Охотникова Маруся.

Йаныш Йалкайн

Сталин

Мемнан кэчанэл мучко кбм ойлалыт, Мурат шбм дэн, уш дэн мохталын кбм? Мемнан вождынам чарныдэ йбралалыт, Ты лбм бмыр мучкат ок йом.

Ты лбм озажэ—у эпохын гэний, Ты йэнын уш тапталтын тул сарэш. Мильон-мильон шэмэрын ылыш тэний Адак сайэмэ Сталин ой почэш.

Ты гэнийлан кбра пийалым налын Чыла йылман советский калыкна, Мурамышт чонэшта ола дэн йалын: — Кужу бмыран лийжэ Сталинна!

Газетым шарэм

Мый „Рвэзэ Коммунист“ газетын йункоржо ызыт 96 экзэмпляр түрлб газетым шарэнам. Тидым кокла гыч 50 экзэмпляржэ „Рвэзэ коммунист“ газет.

Умбажжэ эша чот шараш пижам да Сагайнов В. Мамайёв, Пэкпайёв да мо-ло йункор-влакымат ужам. И. П. Иванов.

Значокым огыт пу

Мый йанварь тылзыште ГТО значоклан нормым түрыс сдатлэн шуктышым. Март тылзыште Морко район физкультур инструктор—Петров йолташлан значок налам оксам пупым. Тугэ гынат, Петров значокым тачат пуэн огыл.

Смирнов В.

С. Яворский

Троцкист кашакын туньамбалсэ пролэтарият ваштарэш кучадалмышт (Кучыкэмдэн пэчэтлэна)

Фашизмын троцкист агентыш-шамыч шакшэ пашаштым ССР Ушэм ваштарэш вэлэ огыл ыштэн шогат, но тыгак туньамбалсэ пролэтарият движэньэ ваштарешат ыштат. Троцкист-шамыч ик мыньар йэнгым онталэн шогат гынат, пашазэ-шамыч нуным пролэтариятын тушманжылан шотлат. Тугэ гынат, альэ чыла вэрэ троцкист-шамычым разоблачитлымэ огыл. Троцкист йазвэ ваштарэш кучадалмаш кызыт капиталист элласэ пролэтариятын ик эн важнэ задачыжэ лийын шого.

Троцкист кашак шкэ шакшэ пашаштым эн чотным шөмэр-шамычын ССР Ушэм пагалымэ, тыныс вэрч вийан кучадалмэ эллаштэ ыштэн шогат. Герман фашизм дэн тудын троцкист агентыш кашак Францийыште калык фронт ваштарэш кучадалаш пэш шуко оксам да вийым кучылыт. Нунын цэльышт—Франций ваштарэш ылыжыме сарыште фашист Гер-

манийлан сөнгажжэ йбным ышташ. Тиде задачым шукташлан эн күлэшлан ниным шотлат: вап-вап полшымо нэргэн француз-совет договорым кўрлаш, фашизм реакцэ ваштарэш кучадал шогаш ыштыме напазэ класс дэн чыла шөмэр калык массын йэдинэ калык фронтым пытараш. Француз троцкист-шамыч фашизмын заданыжым шуктышаш вэрч кучадалыт, тидлан нуно Совет Ушэм ваштарэш француз калык ончылнак түрлб шойам шойыштыт. Нуно Совет Ушэм Германия ваштарэш кучадалмаштэжэ Францийым кучылтэжэ, манын француз тыгыдэ буржуазийым лўдытылыт. Троцкист бандит дэн Гитлерын агентыш кашак—Суварин, Монат, Росмэр, Виктор Серж да молат шкэ газетыштышт, кнагаштышт Совет Ушэм умбак түрлб лаврам кышкэн, шойыштын вазат да Германияысэ фашист режымым мохтат. Чыла тиде троцкист бан-

дым Гитлерын тарлымэ агентыш-шамыч полковник да лба Рок дэн прэдатель Дорио вуйлатэн шогат.

Пытартын жапыште Францийыште троцкист-влак дэчэ ожно троцкизм вэк шогышо-шамычат чаракым шындылаш тунгалыныт. Йатыр тылзэ ончыч Францийысэ социалист молодбж Ушэм калыкын йэдинэ фронтыжым пытараш тыршышэ фашист провокатор, дезорганизатор троцкист кашакым шкэ радам гычшэ поктэн луктын. Француз социалист партият Пивэр вуйлатэн шогымо „шолэ“ фракцийым кордылын луктын. Тиде фракций маскироватлалтшэ троцкист организацэ улмаш.

Америкыште троцкист провокатор-шамыч социалист партия дэн социалист молодбж организацыш шўшкылтыныт. Америк троцкист кашак шкэ шакшэ „пашаштым“ йэдинэ антифашист фронт ваштарэш штэн шогат. Нуно пашазэ класс дэчэ молодбжым корандышаш вэрч, революцион пролетар радамш шалатышаш вэрч кучадалыт. Троцкист кашак Америк „Социалист молодбж ушөмыш“ пурэн, йэдинэ

фронт дэн республикан Испанийлан полшымо ваштарэш кучадалыт. Нуно „Социалист молодбж ушөм“ дэчэ американ молодбжын ик мыньар ужаныжым корандыныт. Троцкист кашак кумда молодбж массышта нимогай сөнгымашымат ыштэн огыт кэрт. Нуно Америкыште авантюрист дэн Троцкийын йолташыжэ да агэнтшэ Макс Исмен гай карьерист кашак дэнэ лийын шогышо ик мыньар интеллигент группо-влак лан вэлэ энгэртэн кэртят. Нинэ группо-шамыч анти-совет пропагандым ышташышт реакционн буржуазий дэч окса да түрлб газет полшышым налын шогат. Москваште антисовет троцкист параллельнэ цэнтрым судитлымэк да Троцкийын рольжым да тудын полшыкалышэ-влакын шалатэн пытарымэк, Америкыште „Троцкийым аралымэ комитетым“ организоватлэныт. „Комитетин“ основатель-шамычшэ американ троцкист кашак лийыныт. Но тышкэ нуно лу-коло либеральнэ буржуй-шамычым вэлэ шупшыш кэртныт. Нуныжымат политик эмигрант-шамычлан полмаш, манын ондалэныт. Чынжымак гын, „Троцкийым ара-

лымэ комитет“ антисовет пропагандын цэнтрышкэжэ савырнэн. Тиде комитет ССР Ушэм ваштарэш сарым тарваташ ўжын шогэн. Но тиде организацэ шука лийын шогэн кэртын огыл. Тыштэ ондалэн пуртымо члэн-влак йонгылыш лиймыштым умлэн налын, организацэ гыч лэкташ тўналыныт. Америкысэ 88 кугу общественнэ дэятэль шамыч пэчатэ гоч виш письмам возэныт, шкэ письмаштышт „Троцкийым аралымэ комитетин“ шакшэ пашажым вурсэныт. Тугэ гынат, альэ Америкыште троцкист бандит кашакым пытарымэ огыл. Нуно ССР Ушэм умбак түрлб лаврам, шойакым шаркалат. Тидын дэнэ пырляк эрык вэрч кучадалаш испан калык ваштарэш лаврам кышкат.

Шакшэ троцкист бандит кашак республикан Испанийыште шкэ йанлык тўсыштым раш ончыктэн шогат. Фашист мэтэж да Германия дэн Италия интэрвэнт кашак ваштарэш кучадалмаштэ калык фронтын пэнгыздын шогымыжэ пўтынэ эллан палэ. Испан калыкын вийжым моральнэ пэнгыздэмдэн шомучаш 4-шо могырышто

Киэвысэ Украин перэдвижной театрын артист-влак Йошкар-Олашты. Сүретыштэ: „Дай сердцу волю—заведе в неволю“ лўман пийэсым модмышт годым.

Ф. Маслов

КУАНЫМАШ ИЛЫШ

Тўжэм йўк дэн
Йўклэн,
мурэн,
Кынэлын эрык кэчэ.
Йуд омо пожалтын утлэн
Нолталтын шортньо кэчэ.
Шукэртэ—
коло ий мднгэш
Ончык—
тачышкэ ончэн—
Вўр,
пычал йўк,
шикш лонгэш
Мэмнан пэлэдмына кончэн.
Памаш вўд йогэн вўрна
Мландыш,
кэлгышкэ витэн.
Чалэмшэ, йа ужар вуйнат
Окоп рок дэн варнэн.
Варнэн—чылан вэт эрык вэрч.
Чэчэн ласкалык илыш вэрч.

Ончэт—шўмэтшэ куана:
Пасу лбзан сасканын,
Пич омо дэн малышэ чодра
Куан паша мур дэн тэмын.

Мэмнан энэр йандар вўдан
У толкын дэн ташалтын
Лэктэш чымалт миллион ўнбар
Вўд дэнэ илыч тул чўкталтын.
Пурэн энэр гранит коклаш
Йога мланна кўлэшын.
Йул вўд мийа Моско олаш
Йолгэн ший-шортньо тўсын.
Мэмнан ты шочмо эл—ава
Сат саска вургэм чийэн
Мэмнам ласкан ончэн кушта
Эрык илыш пашаш вўчкэн.
Кэрэк тый чал ўпан улат
Илыш дэн пырла рвэзэ гань модат.

— Пашам ыштэм, вара канэм,—
Сэрат мланэм заводла гыч.
— Пашам ыштэм, киндан улам,—
Сэрат мланэм колхозла гыч.
Шўм кыллан могай куан—
Кумда права пуалтын,
Арамак агыл Тўн Законом
Сталин он сэрэн пуэн.
Тўжэм йўк дэнэ
йўклэн,
мурэн,
Кынэлын тачсэ кэчэ
Йуд омо пожалтын утлэн
Нолталтын шортньо кэчэ.

(1937 ий. Свердловск ола).

Троцкист нашакын тўнхамбалсэ пролэтарнат ваштарэш кучадалмышт (МУЧАШ)

гымаштэ Совет Ушэмын республикан Испаний дэке сочувствуйущий лийын шо-гымыжо кугу вэрэм налын шога. Испанийыште троцкист кашак ССР Ушэм нэргэн тўрлэ шойам шаркалат. Барселоньшто лекшэ „Баталья“ лўман троцкист газетэш кэчэ йада „Москошто восстанье“ нэргэн, „Коминтерным пэтырмэ“ нэргэн, „совет газет-влакын калык фронт ваштарэш возымышт“ да моло нэргэнат шойам шаркалат. Испан троцкист-шамычын шкэ организацышт уло. Нуно тиде организацым „Рабочей партии объединенных марксистов“ (вўчыкынжэ—ПОУМ), маньин лўмдэныт. Тиде „партий“ калык фронтыш тудым кбргё гычак шалаташ пурэныт. Нуно дажэ фронтыш колташ шкэ воинский частыш ыштат, воинский частылашты

шакшэ пашам ыштылыт. Но фашизмын агентышт—троцкист-влак кэч кузэ толашат гынат, Испан калык троцкизмын тушман улмыжым, Совет Ушэмыште эрык илыш улмым раш пала. ПОУМ испан фашист дэн интервент кашакын рупорышт лийын шога. ПОУМ чыла пашажым Испан республикын вийжым, республикан войска-шамычын моральнэ-политик вийыштым лўшкыдэмдымашкэ викарен. Тидым шукэртэ огыл Барселоньшто лийшэ событий раш ончыкта. Тушто испан троцкист кашак республик дэн калык ваштарэш вооруженно кучадалыныт. Законно каталон правительствэ ваштарэш кучадалмашым троцкист-шамыч организоватленыт. Нуно тыгэ антифашист обо-

рон пашам кўрлаш тыршэныт. Барселоньшто вўр йоктарымаш Гитлерын, Мусолинин да Франкон троцкист агентышт кашакын шакшэ пашашт дэнэ лийын. Троцкист-фашист бандын тўнхамбалсэ контрреволюционнэ пашашт тиде вэлэ огыл. Нуно Китайыште Йапон войёвщине кашакын заданыштым шуктэн шога. Йугославийыште троцкист-шамычым италийан шпион Цулига вуйлатэн шога. Чыла нинэ мэмнан дэнэ вэлэ огыл, моло вэрэат троцкист кашакын „... пашазэ классыште политик тэчэньэ огыл, а вэс кугыжанласэ разведка орган-влак-лан тарлалтшэ вредитель, диверсант, разведчик, шпион да пуштэдышэ-шамычын принципдымэ, идейдымэ бандышт, пашазэ класслан эн осал тушман бандэ“ (Сталин) улмым ончыктат. Троцкизм ваштарэш кучадалмаш—фашизм дэн сар ваштарэш кучадалмаш лийын шога.

Москва Йул канал ыштымэ факт дэн цифр- влак

Моско—Йул канал—тўнхаштэ пэш кугу гидротехник строятельствылан шотлалтэш. Тиде канал сто-лицылан йул вўдым пуэн шога тўнгалэш, Москва-река энэрыштэ вўдым уш-тара да судна-влак-лан кош-ташышт вийакш корным Йул вўд дэнэ ышта. Канал Моско гыч Ленингра-дынш вўд корным 1.100 километрлан кўчыкыракым ышта, а Моско дэн Горь-кий каналыште вўд корно дэнэ 110 километрлан лиш-нырак лийэш. Каналын Кужытшо 128 километр. У вўд корно йу-лысо пароход дэн тепло-ход да моло йулысо барже-влак-ланат кугу нэлытан груз дэнэ кошташлан ыш-талтын. Каналын кужытшо судна-влакым 4,5 метр кел-гытыш волтэн кертэш. Канал Кимр ола дэч мўн-дыр огыл Йулын пурла вэл сар гыч тўнгалэш. Ти-де каналыште чылажэ 5 насос станце, 8 гидростан-це (вўд станце), 11 плотин, 11 шлюз, мландэ дэнэ ыштмэ 6 дамбэ, 7 кўртньо корно кўвар ышталтын. Йўшаш вўдым ыштышэ фабрик-лан шотлалтшэ лў-мын ыштымэ 28,15 кило-метр кужытан водопровод канал Сталинский водо-провод станцийыш вўдым пуэн шога. Москошо чыла водопровод сэтэ уло вий дэнэ пашам ышташ тўнгал-мэк 1945 ийлан канал ол-ам вўд дэнэ снабжатлаш, Москва-река энэрыштэ вў-дым уштараш да судна-влак-лан кошташ суткашты 580 миллион ведра вўдым пуэн шога тўнгалэш. Моско—Йул канал 1933 ийыште ышташ тўнгалмэ. Каналын чумыр шогыма-шныжэ 1.790—1.800 миллион тэнтгэ. „Правда“ гыч.

3 : 0

„Кугу-Нур“ колхоз дэн „Патыр“ колхоз физкуль-тур команде (Морко район) волэйбол дэнэ ўчашэн мо-дыч. „Кугу Нур“ колхоз команде „Патыр“ командым 3:0 шот дэнэ сэнгыш. Кушаков Эчан.

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ Испанийсэ пашазэ молодьож войёвнэ школышто тўнгалаш тўнгалэш

Национальнэ оборон ми-нистрын ончыктымжэ по-чэш 3 тылзэ жап фрон-тышто лийшэ молодёж-лан войёвнэ школыш пураш 500 вэр пуалтэш. Школыш пурашлан бригадэ коман-дир дэч командировко да политкомиссар дэч кэлшы-маш кўлэш. Испанийсэ обйэдиньон социалист молодёжын рў-дэ органжэ „Ла Ора“ тиде ончыктымым сайлан шот-ла.

Польшо фашист молодьож организацыштэ шэлалтмаш

Польшо социалист пар-тийын (ППО) органжэ „Ро-ботник“ шолла пильсудчик-влак фракций организацын „Легион млдых“ рвэзэ-влак организацын польшо социалист партийыш уш-нымыжэ нэргэн увэртарэн. Тиде „Легион млдых“ организаце правительствын „беспартийный блокыш“ пурышо пильсудчик-влак (фашист) молодёж органи-зацылан шотлалтэш. Туш-то студэнт-влак гына шо-гат.

Антифашист-вланым фашист кашак йанлык-ла орландарат

Польшо „Дейче фольцей-тунг“ газет тыгэ увэрта-рен: Германияыште фа-шист суд дэнэ тўрлэ жап-лан тўрмаш пэтыраш су-дитлымэ ик мынбар полит-заклўчочный-шамыч водшо-кэчылаштэ гестапон йан-лык сёмын орландарымжэ дэнэ колэныт.

„Комправда“.

Газетым огыт нал

„Чэвэр май“ колхозышто (Шэрнур район) газетым пэш шагал налыт. Марий Сола агенствысэ письмоно-сэц-влак газетын пайдажэ нэргэн колхозник-влак кок-лашты нимогай умланда-рымаш пашам огыт ышта. Подписчик-влак-лан жапыш-тэ намын огыт шукто, йомдаркалат.

Ф. Димитрийев.

Тёрлатымаш

6 ийулышто лекшэ 44 номыран „Рвэзэ Коммунист“ газет ончыл статьяп пы-тартыш абзацыштыжэ „Комсомол организацыштэ 4 систем дэнэ сайлымаш“... маньин йончылым пэчэтла-тын. Тудым „Комсомол ор-ганлашты у систем дэнэ сайлымаш“... маньин луд-ман.

Отв. редактор

В. В. ЛАЗАРЭВ.